

บทที่ 4 ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของโครงการบ้านมั่นคงชุมชนริมทางรถไฟ (ชุมชนเทพารักษ์ 5) ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น” ในครั้งนี้ เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา สหกิจศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาบริบทพื้นที่ของโครงการบ้านมั่นคงชุมชนริมทางรถไฟ (ชุมชนเทพารักษ์ 5) ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 2) เพื่อศึกษาการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ผ่านมาและปัญหาอุปสรรคของโครงการบ้านมั่นคงชุมชนริมทางรถไฟ (ชุมชนเทพารักษ์ 5) ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของโครงการบ้านมั่นคงชุมชนริมทางรถไฟ (ชุมชนเทพารักษ์ 5) ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

ในการนำเสนอผลการวิจัยในครั้งนี้ คณะผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยเพื่อตอบวัตถุประสงค์ตามหัวข้อ ดังต่อไปนี้

4.1 บริบทพื้นที่ของโครงการบ้านมั่นคงชุมชนริมทางรถไฟ (ชุมชนเทพารักษ์ 5) ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

4.2 การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ผ่านมาและปัญหาอุปสรรคของโครงการบ้านมั่นคงชุมชนริมทางรถไฟ (ชุมชนเทพารักษ์ 5) ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

4.3 แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของโครงการบ้านมั่นคงชุมชนริมทางรถไฟ (ชุมชนเทพารักษ์ 5) ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

4.1 ผลการศึกษาบริบทพื้นที่ของโครงการบ้านมั่นคงชุมชนริมทางรถไฟ (ชุมชนเทพารักษ์ 5) ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

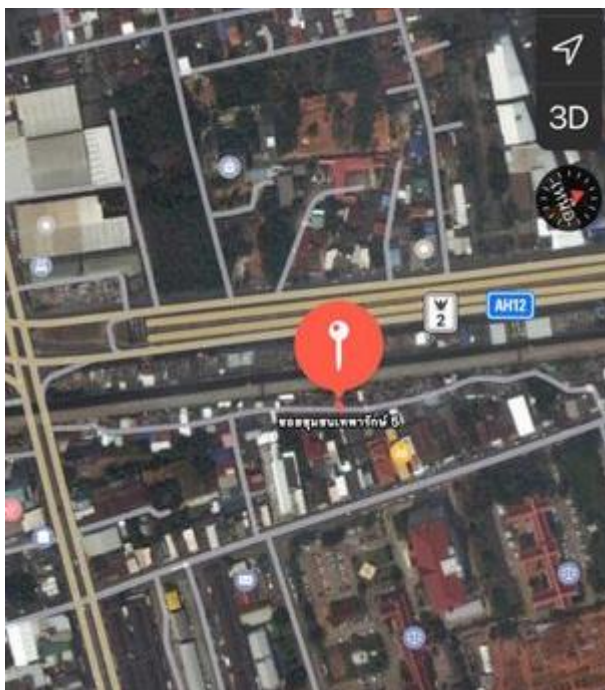
ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ในพื้นที่ชุมชนเทพารักษ์ 5 ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น มีข้อมูลบริบท ดังนี้

4.1.1 บริบทพื้นที่ด้านกายภาพ ชุมชนเทพารักษ์ 5 ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

4.1.1.1 ที่ตั้ง/อาณาเขต/การคมนาคม

ชุมชนเทพารักษ์ 5 ตั้งอยู่ที่ริมทางรถไฟ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ชุมชนเทพารักษ์ 5 มีพื้นที่ประมาณ 5 ไร่ การคมนาคมส่วนใหญ่เดินทางโดยใช้รถจักรยานยนต์และรถโดยสารประจำทางเป็นพาหนะ เส้นทางหลักมีถนนมิตรภาพ ทางแยก บริษัทขนส่งโดยสาร (เก่า) ถนนหลังศูนย์ราชการ ถนนเทพารักษ์ อาณาเขต ทิศเหนือ ติดกับ เทพารักษ์ 1 ทิศใต้ ติดกับ ชุมชน

มิตรภาพและชุมชนพัฒนาเทพารักษ์ ทิศตะวันออก ติดกับ ศาลเยาวชนและครอบครัว ทิศตะวันตก ติดกับ ถนนมิตรภาพ ดั้งแผนภาพแสดงที่ตั้งชุมชนเทพารักษ์ 5

ภาพที่ 4.1 แผนที่ชุมชนเทพารักษ์ 5

4.1.1.2 ลักษณะภูมิอากาศ ชุมชนเทพารักษ์ 5 ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

เขตพื้นที่ ชุมชนเทพารักษ์ 5 ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น มีฤดูกาล 3 ฤดู ได้แก่ ฤดูร้อน ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ – เดือนเมษายน ฤดูฝน ระหว่างเดือนพฤษภาคม – เดือนตุลาคม ฤดูหนาว ระหว่างเดือนพฤศจิกายน – เดือนมกราคม

4.1.1.3 ลักษณะการตั้งอาคารบ้านเรือนในพื้นที่ ชุมชนเทพารักษ์ 5 ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

ลักษณะการตั้งอาคารบ้านเรือนในพื้นที่ ชุมชนเทพารักษ์ 5 ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ในอดีต สภาพพื้นที่เหมือนชุมชนแออัด 1) มีบ้านเรือนปลูกหนาแน่น 2) มีประชากรอาศัยอยู่อย่างแออัด 3) บ้านเรือนทรุดโทรม ในปัจจุบันนี้ 1) มีอาคารพาณิชย์เป็นบางส่วน

4.1.2 บริบทพื้นที่ด้านสังคม ชุมชนเทพารักษ์ 5 ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

บริบทพื้นที่ด้านสังคม ชุมชนเทพารักษ์ 5 ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ดังนี้

4.1.2.1 ประวัติความเป็นมาของชุมชนเทพารักษ์ 5 ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

ชุมชนเทพารักษ์ 5 อาศัยอยู่ริมทางรถไฟ เป็นที่ของการรถไฟแห่งประเทศไทย ผู้คนส่วนมากจะอพยพมาจากต่างถิ่น ที่มีปัญหาในการครองชีพ จากการที่ไม่มีที่ทำมาหากิน ต้องเข้ามาใช้แรงงานในตัวเมือง และเห็นว่าที่ดินของการรถไฟแห่งประเทศไทย รกร้างว่างเปล่าจึงเข้ามาจับจองเพื่ออยู่อาศัย ซึ่งใกล้ตัวเมือง แหล่งรับจ้าง การสัญจร ไปมาสะดวกสบาย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันนับเป็นเวลากว่า 30 ปี ชุมชนเทพารักษ์ 5 แต่ก่อนเป็นชุมชนเดียวกันกับชุมชนเทพารักษ์ ตอนกลาง เห็นว่าเป็นชุมชนใหญ่ผู้คนมาก การดูแลช่วยเหลือไม่ทั่วถึง จึงแยกออกมาเป็นชุมชนเทพารักษ์ 5 เมื่อปี.ศ.2543 ชุมชนเทพารักษ์ 5 เป็นชุมชนแออัด ผู้คนส่วนมากยังยากจน บ้านเรือนปลูกขึ้นแบบง่าย ๆ จึงไม่ค่อยเป็น ระเบียบ การดูแลให้การช่วยเหลือจากท้องถิ่นและภาครัฐติดขัดข้อกฎหมายทางราชการ จึงให้การช่วยเหลือได้ไม่เต็มที่จึงมีปัญหาเรื่องของการขอใช้บริการเรื่องสาธารณูปโภค และเป็นทะเบียนบ้านชั่วคราว ผู้คนที่อาศัยอยู่ในชุมชนจึงมองยังไม่เห็นอนาคตของตัวเอง อยู่รอเพื่อหน่วยงานทางราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะนำมาแก้ไขในโอกาสต่อไป ทั้งระยะสั้นและระยะยาว

4.1.2.2 คนกลุ่มเดิม/คนพื้นถิ่นที่มาตั้งชุมชน ชุมชนเทพารักษ์ 5 ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

ชุมชนริมทางรถไฟ เทพารักษ์ 5 ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น กลุ่มคนที่มาตั้งถิ่นฐาน คือ คนพื้นถิ่นเดิมในพื้นที่และคนที่มาจากต่างจังหวัด เป็นผู้ทำการเกษตรล้มเหลว ได้เข้ามาทำงานในเมือง และได้เข้ามาอาศัยในที่ริมทางรถไฟ เพราะที่ดินมีราคาถูก ทำให้มีการอยู่รวมกันมากขึ้น

4.1.2.3 พัฒนาการการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่/เหตุการณ์สำคัญในแต่ละช่วง ของชุมชนเทพารักษ์ 5 ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

โครงการบ้านมั่นคงเริ่มเข้ามา ในปี พ.ศ. 2548 เนื่องจากโครงการรถไฟต้องการไถ่ที่ริมทางรถไฟ เพื่อสร้างรถไฟฟ้าความเร็วสูง ทำให้ทางสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หรือพอช. เข้ามาช่วยเหลือชุมชนเทพารักษ์ 5 ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น เรื่องที่อยู่อาศัยเพื่อให้มีพื้นที่ที่มั่นคงมากกว่าเดิม

4.1.2.4 จำนวนประชากร/ครัวเรือนในพื้นที่ชุมชนเทพารักษ์ 5 ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

จำนวนประชากร/ครัวเรือนในพื้นที่ชุมชนเทพารักษ์ 5 ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ดังนี้ มีจำนวนประชากร 360 คน

จำนวนประชากรชาย 160 คน

จำนวนประชากรหญิง 200 คน

จำนวนครัวเรือน 120 ครัวเรือน

4.1.2.5 รูปแบบการปกครองในชุมชน ชุมชนเทพารักษ์ 5 ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

รูปแบบการปกครองในชุมชน ชุมชนเทพารักษ์ 5 ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น คือการปกครองแบบมีผู้นำ มีการปกครอง มีประธานชุมชน และ คณะกรรมการ

4.1.2.6 สภาพความร่วมมือหรือความขัดแย้งในชุมชน ชุมชนเทพารักษ์ 5 ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

สภาพความร่วมมือหรือความขัดแย้งในชุมชน ชุมชนเทพารักษ์ 5 มีปัญหาขัดแย้งที่เกี่ยวกับโครงการบ้านมั่นคง เพราะชาวบ้านบางกลุ่มไม่เข้าใจว่าทำไมอยู่ดี ๆ ต้องมาเป็นหนี้เกี่ยวกับบ้านที่ต้องออมทุกเดือน เลยไม่อยากเข้าร่วมโครงการบ้านมั่นคง แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มหลักคือ 1) กลุ่มที่เข้าใจโครงการและทำตาม 2) กลุ่มที่เข้าใจโครงการแต่ไม่ทำตาม 3) กลุ่มที่ไม่เข้าใจไม่ทำตาม

4.1.2.7 วัฒนธรรม/ประเพณี/ความเชื่อ ชุมชนเทพารักษ์ 5 ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

วัฒนธรรม/ประเพณี ชุมชนเทพารักษ์ 5 ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น คนในพื้นที่ที่มีความเหมือนกับชุมชนทั่วไป ดังนี้

ชาวบ้านในชุมชนริมทางรถไฟ เทพารักษ์ 5 ยังคงยึดถือวัฒนธรรม/ประเพณีดั้งเดิมจนถึงปัจจุบัน ได้แก่ บุญเบิกบ้าน คือ การล้างสิ่งที่ไม่ดีออกจากหมู่บ้าน ในเดือน 6 โดยการทำบุญตักบาตรในหมู่บ้านและมีการชิงต้ายไปทั่วทุกหลังคาเรือน โดยนิมนต์ 4-9 รูปมาเจริญพุทธมนต์ แล้วมีพิธีผูกข้อต่อแขนซึ่งกันและกันของคนในหมู่บ้านที่ได้ฝ่ายจากการทำพิธีและมีการนำกรวดทรายหรือหินไปหว่านรอบ ๆ หมู่บ้านหรือหลังคาบ้าน เพราะเชื่อว่าเป็นการกันผีหรือสิ่งจัญไรเข้าหมู่บ้าน

1) บุญสงกรานต์หรือตรุษสงกรานต์ ทำกันในเดือนห้า ปกติมี 3 วัน โดยจะเริ่มตั้งแต่วันที่ 13 เมษายน ถึงวันที่ 15 เมษายน ของทุกปี ในวันที่ 13 เมษายน เป็นวันต้นคือวันมหาสงกรานต์ วันที่ 14 เมษายน คือวันกลางเป็นวันเนา และวันที่ 15 เมษายน คือวันสุดท้ายเป็นวันเถลิงศก ชาวอีสานถือเป็นวันขึ้นปีใหม่จะมีการสงฆ์น้ำพระพุทธรูปเพื่อเป็นสิริมงคล จากนั้นก็จะรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุเพื่อเป็นการขอขมา ให้ผู้เฒ่าผู้แก่อายุพรเพื่อเป็นสิริมงคลแก่ชีวิต และยังมีกรอกเจดีย์ทราย

2) บุญปีใหม่ ตรงกับวันที่ 1 มกราคม ของทุกปี จะมีการทำบุญตักบาตรและอุทิศส่วนกุศลผู้ล่วงลับไปแล้ว มีการฟังเทศน์ ปลอ่ยปลา ปลอ่ยนก อวยพรซึ่งกันและกัน การกราบขอพรจากผู้ใหญ่ สงฆ์น้ำพระพุทธรูป ประดับธงชาติ และการจัดงานรื่นเริง การจัดเลี้ยงในหมู่เพื่อนฝูงญาติพี่น้อง

4.1.3 บริบทพื้นที่ ด้านเศรษฐกิจ ชุมชนเทพารักษ์ 5 ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

บริบทพื้นที่ ด้านเศรษฐกิจ ชุมชนเทพารักษ์ 5 ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น มีดังนี้

คนในพื้นที่ชุมชนเทพารักษ์ 5 ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น รายได้หลักมาจากอาชีพรับจ้าง และรองลงมาเป็นอาชีพค้าขาย

อาชีพรับจ้างในพื้นที่ก็จะเป็นอาชีพหลัก เช่น รับจ้างขับสามล้อ รับจ้างตัดผม รับจ้างตัดหญ้า

อาชีพค้าขาย เช่น เกือบของเก่าขาย สานตะกร้าขาย

4.2 ผลการศึกษาการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ผ่านมาและปัญหาอุปสรรคของโครงการบ้านมั่นคง ชุมชนริมทางรถไฟ (ชุมชนเทพารักษ์ 5) ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ผ่านมาและปัญหาอุปสรรคของโครงการบ้านมั่นคงชุมชนริมทางรถไฟ (ชุมชนเทพารักษ์ 5) ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ดังนี้

4.2.1 Time line ชุมชน ก่อนเข้าร่วมโครงการบ้านมั่นคงชุมชนริมทางรถไฟ (ชุมชนเทพารักษ์ 5) ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

Time line ชุมชน ก่อนเข้าร่วมโครงการบ้านมั่นคงชุมชนริมทางรถไฟ (ชุมชนเทพารักษ์ 5) ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ดังนี้

ชาวบ้านในชุมชนส่วนใหญ่อาศัยอยู่ชุมชนนี้มาแล้วประมาณ 30 ปีขึ้นไป ชาวบ้านในชุมชนส่วนใหญ่มีถิ่นฐานเดิมตั้งอยู่ที่ริมทางรถไฟ ชาวบ้านในชุมชนส่วนใหญ่ไม่มีเครือข่ายเพราะมาจากคนละที่แล้วมารวมตัวกันจนเกิดเป็นชุมชน หน่วยงานที่เข้ามาสนับสนุนก็จะมี พอช. สลัม 4 ภาค เริ่มเข้าร่วมโครงการบ้านมั่นคงตอนปี 2548 และสร้างแล้วเสร็จในปี 2558

4.2.2 หลังจากการเข้าร่วมโครงการบ้านมั่นคงแล้วชุมชนมีแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนเทพารักษ์ 5 ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

หลังจากการเข้าร่วมโครงการบ้านมั่นคงแล้วชุมชนมีแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนเทพารักษ์ 5 ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ดังนี้

จากการศึกษาพบว่า ชาวบ้านมีความมั่นคงในด้านที่อยู่อาศัย เนื่องจากได้เช่าอย่างถูกต้องจากเจ้าของที่ดิน มีการปรับปรุงบ้านให้เป็นระเบียบมากขึ้น ไม่แออัดเหมือนแต่ก่อนชุมชนเป็นระเบียบมากขึ้นมีสาธารณูปโภคเข้าถึง แต่ก่อนไม่มีถนนเส้นหลักในชุมชนเดินทางลำบากตอนนี้พัฒนาโดยโครงการบ้านมั่นคงทำให้การเดินทางในชุมชนดีขึ้น ก่อนทำโครงการไม่ได้รับการสนับสนุนจาก

โครงการรัฐต่ำอได้เข้าโครงการบ้านมั่นคง มีการจัดตั้งชุมชนอย่างถูกต้องก็มีโอกาสได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐมากขึ้น คุณภาพชีวิตคนในชุมชนก็ดีขึ้นไปด้วย

4.2.3 สถานการณ์ปัญหาด้านอาชีพ ชุมชนริมทางรถไฟ (ชุมชนเทพารักษ์ 5) ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

สถานการณ์ปัญหาด้านอาชีพ ชุมชนริมทางรถไฟ (ชุมชนเทพารักษ์ 5) ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ดังนี้

จากการศึกษาพบว่า ชาวบ้านส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง และอาชีพเสริมค้าขาย ชาวบ้านมีปัญหาเรื่องสุขภาพและเรื่องเงินทุนเพราะไม่มีเงินลงทุนในการขายของ และด้วยสถานการณ์ปัญหา Covid-19 ทำให้ชาวบ้านที่ทำอาชีพรับจ้างเกิดการว่างงาน

4.2.4 สถานการณ์ปัญหาด้านที่อยู่อาศัย ชุมชนริมทางรถไฟ (ชุมชนเทพารักษ์ 5) ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

สถานการณ์ปัญหาด้านที่อยู่อาศัย ชุมชนริมทางรถไฟ (ชุมชนเทพารักษ์ 5) ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ดังนี้

จากการศึกษาพบว่า สภาพของชุมชนนั้นลักษณะการตั้งอาคารบ้านเรือนในพื้นที่ ชุมชนเทพารักษ์ 5 ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ในอดีต สภาพพื้นที่เหมือนชุมชนแออัด

- 1) มีบ้านเรือนปลูกหนาแน่น
- 2) มีประชากรอาศัยอยู่อย่างแออัด
- 3) บ้านเรือนทรุดโทรม ในปัจจุบันนี้

1) มีอาคารพาณิชย์เป็นบางส่วน

ทุกคนในพื้นที่ชุมชนเทพารักษ์ 5 ไม่อยากเป็นหนี้เพราะมีที่อยู่อาศัยอยู่แล้ว และระยะเวลาในการดำเนินโครงการบ้านมั่นคงนั้นค่อนข้างใช้เวลานานในการดำเนินงาน และชาวบ้านบางกลุ่มไม่มีเงินมากพอที่ออมเงินกับกลุ่มออมทรัพย์ จึงทำให้คนในชุมชนเทพารักษ์ 5 ไม่อยากเข้าร่วมโครงการ

4.2.5 สถานการณ์ปัญหาด้านสาธารณูปโภค ชุมชนริมทางรถไฟ (ชุมชนเทพารักษ์ 5) ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

สถานการณ์ปัญหาด้านสาธารณูปโภค ชุมชนริมทางรถไฟ (ชุมชนเทพารักษ์ 5) ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ดังนี้

จากการศึกษาพบว่าชาวบ้านชุมชนเทพารักษ์ 5 ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ในอดีตชาวบ้านในชุมชนมีไฟฟ้าและน้ำใช้ เนื่องจากมีปัญหาการต่อสัญญาขอใช้ไฟ ทำให้ในปัจจุบันนี้บางบ้านมีไฟใช้แต่ไม่มีน้ำ บางบ้านไม่มีไฟแต่มีน้ำ และบางบ้านไม่มีทั้งน้ำและไฟ ทำให้ชาวบ้านต้องพึ่งพาพึ่งอาศัยกันโดยการต่อฟ่วงไฟและน้ำ เพื่อเอาไว้ใช้

4.2.6 คนในชุมชนมีความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการบ้านมั่นคงหรือไม่

จากการศึกษาพบว่า ก่อนที่สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หรือพอช. จะเข้ามาช่วยเหลือด้านที่อยู่อาศัย ชาวบ้านไม่มีความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการนี้

เลยว่ามันคืออะไร ทำไมต้องเข้ามาช่วย แต่พอทางพอช.ได้เข้ามาสร้างความเข้าใจให้กับชาวบ้านว่าจะเข้ามาช่วยในด้านไหน ทำให้ชาวบ้านเกิดความเข้าใจในโครงการบ้านมั่นคงมากขึ้น

4.3 ผลการศึกษา

4.3.1 ร่างแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของโครงการบ้านมั่นคงชุมชนริมทางรถไฟ (ชุมชนเทพารักษ์ 5) ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

จากข้อมูลในข้อที่ 4.2 ทางทีมวิจัยได้นำมาประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อหาแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของโครงการบ้านมั่นคงชุมชนริมทางรถไฟ (ชุมชนเทพารักษ์ 5) ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ซึ่งมีการกำหนดแนวทางดังนี้

- 1)หารือกับผู้นำเพื่อจัดกิจกรรมในครั้งนี้
- 2) พุดคุยกับชาวบ้านเพื่อหาแนวทางและข้อเสนอแนะที่จะพัฒนานาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนต่อไป

4.3.2 การทดลองปฏิบัติการ

จากแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของโครงการบ้านมั่นคงชุมชนริมทางรถไฟ (ชุมชนเทพารักษ์ 5) ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นดังกล่าวข้างต้น ทางทีมวิจัยได้นำแนวทางดังกล่าวมาทดลองปฏิบัติการจัดทำประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตโครงการบ้านมั่นคงชุมชนริมทางรถไฟชุมชนเทพารักษ์ 5 ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตโครงการบ้านมั่นคงชุมชนริมทางรถไฟชุมชนเทพารักษ์ 5

กิจกรรมนี้จัดขึ้นในวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ.2564 กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้คือชาวบ้านในชุมชนเทพารักษ์ 5 จำนวน 20 คน กิจกรรมนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ชาวบ้านได้เสนอแนะแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิต

ขั้นตอนวิธีการดำเนินกิจกรรม มีวิธีการดังนี้

- 1) ชาวบ้านลงทะเบียนเข้าร่วมกิจกรรม
- 2) แนะนำตัวกับชาวบ้าน
- 3) พุดคุยกับชาวบ้านในเรื่องการจัดทำกิจกรรม

4) ชาวบ้านเสนอแนะแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิต

ภาพที่ 4.2 กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตโครงการบ้านมั่นคงชุมชนริมทางรถไฟชุมชนเทพารักษ์ 5

ผลที่เกิดขึ้น จากการทดลองปฏิบัติการแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของโครงการบ้านมั่นคงชุมชนริมทางรถไฟ (ชุมชนเทพารักษ์ 5) ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ผลที่เกิดขึ้นมีดังนี้

ผลที่เกิดขึ้นกับชาวบ้าน หลังจากปฏิบัติการพบว่า ชาวบ้านมีความร่วมมือในการช่วยกันออกข้อเสนอแนะและหาแนวทาง เพื่อที่จะไปพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองในวันข้างหน้า เช่น เงินทุนในการประกอบอาชีพ พื้นที่รับรองที่มั่นคงในการอยู่อาศัย มีหน่วยงานเข้ามาดูแลผู้สูงอายุ มีคนเข้ามาสอนทำอาชีพต่าง ๆ เช่น การทำขนมไทย การนวดแผนไทย เป็นต้น